

આચાર્ય અભિયોગ્યતા કસોટીનું માળખું

પ્રશ્નપત્ર : ૧ Headmaster Eligibility Test

કુલ ગુણ-૧૫૦

૧.	સામાન્યજ્ઞાન	૨૫
	<ul style="list-style-type: none">– બંધારણની મુળભૂત ફરજો (Fundamental Duties – Article-51(A))– ગુજરાતી સાહિત્ય– રાજનીતિ અને શાસનતંત્ર (રાજ્ય અને દેશ) પ્રવાહો અને માળખું– વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી– ખેલકુદ અને રમતો– મહાન વિભૂતિઓ (દેશ)– સંગીત અને કલા– ભારતનો ઇતિહાસ– ભારતનો ભૂગોળ– વર્તમાન પ્રવાહો	
૨.	શિક્ષણનાં વર્તમાન પ્રવાહો અને શૈક્ષણિક અભિયોગ્યતા	૩૦
	<ul style="list-style-type: none">– શિક્ષણપંચો અને શિક્ષણ નીતિ, શિક્ષણમાં નૂતન પ્રવાહો, શિક્ષણ સુધારણા અને પહેલ (રાજ્ય અને દેશ કક્ષાએ), રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ પરિચર્યા ૨૦૦૫, શિક્ષણ ક્ષેત્રે કાર્યરત રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓનું માળખું અને કાર્યો (એન.સી.ઈ.આર.ટી, નુપા, એન.સી.ટી.ઈ., સી.બી.એસ.ઈ., ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ.બોર્ડ, જી.સી.ઈ.આર.ટી., પાઠ્યપુસ્તક મંડળ)– શીખવવાના કૌશલ્યો– શિક્ષણમાં ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ– શિક્ષણમાં નવીનીકરણ લાવવાની આવડત– આચાર્યનું માનસિક સ્વાસ્થ્ય– શિક્ષણમાં નવીન પ્રવિધિઓનું જ્ઞાન અને અમલીકરણ– દ્વિયાત્મક સંશોધન– SCE (શાળાકીય સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન)	
૩.	તાર્કિક અભિયોગ્યતા (Logical Reasoning)	૨૦
૪.	શાળાકીય નેતૃત્વ	૨૫
	<ul style="list-style-type: none">– મેનેજમેન્ટના મૂળ સિદ્ધાંતો– શાળાના સંદર્ભમાં મેનેજમેન્ટના સિદ્ધાંતો– વ્યવસ્થાપનના કાર્યો અને ફરજો– માનવસંસાધનના સિદ્ધાંતો– પ્રેરણા (મોટીવેશન)– નિર્ણય હેતુથી માહિતીનું વિશ્લેષણ અને અર્થઘટન– નેતૃત્વના ગુણો	

૫. ગુજરાતી ભાષાકીય પ્રાવીણ્ય (લેખન, વાંચન, કથન, શ્રવણ કૌશલ) ૨૫

- વ્યાકરણ (જોડણી, વિરોધી, સમાનાર્થી, શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ, વિરામચિહ્ન, અનેકાર્થી, પર્યાયી શબ્દો વગેરે)
- સંક્ષેપલેખન
- સારગ્રહણ
- ભૂલ શોધ/ સુધારણા
- સુધારણા
- શીર્ષક
- સારાંશ

૬. અંગ્રેજી ભાષાની જાણકારી (ધોરણ-૧૨ સુધી) ૨૫

- સામાન્ય વ્યાકરણ
- ભાષાંતર
- સ્પેલિંગ
- સુધારણા કરવી
- શબ્દરચના
- ચિત્ર આધારિત પ્રશ્નો

પ્રશ્નપત્ર-૨ વહીવટી સંચાલન

કુલ ગુણ- ૧૦૦

વહીવટી સંચાલન

- ગુજરાત સરકારનું શિક્ષણ વિભાગનું માળખું, તેની કચેરીઓનું કાર્ય અને પરસ્પર વ્યવહાર તેમજ આંતર સંબંધો (શિક્ષણ વિભાગ, કમિશનર કચેરી, ગુ.મા.અને ઉ.મા.શિ.બોર્ડ, જી.સી.ઈ.આર.ટી, જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીની કચેરી, પાઠ્યપુસ્તક મંડળ વગેરે)
- ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ અધિનિયમ- ૧૯૭૨
- ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ વિનિયમો-૧૯૭૪
- ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ કોડ-૧૯૬૪

શિક્ષક અભિયોગ્યતા કસોટીનું સૂચિત માળખું

પ્રશ્નપત્ર : ૧

કુલ ગુણ-૧૫૦

૧.	સામાન્યજ્ઞાન	૨૫
	<ul style="list-style-type: none">- બંધારણની મુળભૂત ફરજો (Fundamental Duties – Article-51(A))- ગુજરાતી સાહિત્ય- રાજનીતિ અને શાસનતંત્ર (રાજ્ય અને દેશ) પ્રવાહો અને માળખું- વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી- ખેલકુદ અને રમતો- મહાન વિભૂતિઓ (દેશ)- સંગીત અને કલા- ભારતનો ઇતિહાસ- ભારતનો ભૂગોળ- વર્તમાન પ્રવાહો	
૨.	શિક્ષક અભિયોગ્યતા	૪૦
	(i) શિક્ષણની ફિલસૂફી	૧૦
	<ul style="list-style-type: none">- કેળવણીના હેતુઓ (સામાજિક, વ્યક્તિગત, વિશિષ્ટ)- કેળવણીના સ્વરૂપો (ઔપચારિક, અનૌપચારિક, અવૈધિક, નિરંતર, દૂરવર્તી)- શિક્ષણની વિચારધારાઓ (આદર્શવાદ, પ્રકૃતિવાદ, વ્યવહારવાદ)	
	(ii) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન	૨૦
	<ol style="list-style-type: none">૧. વૃદ્ધિ અને વિકાસ૨. તરુણાવસ્થા૩. શૈક્ષણિક મનો વિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓ૪. વૈયક્તિક ભિન્નતાઓ૫. અધ્યયન૬. બદ્ધિ (Multiple intelligences)૭. બચાવ પ્રયુક્તિઓ૮. પ્રેરણા૯. વિશિષ્ટ બાળકો૧૦ વ્યક્તિત્વ૧૧ રસ-મનોવલણ૧૨ અભિયોગ્યતા	
	(iii) વર્ગ વ્યવહાર અને મૂલ્યાંકન	૧૦
	<ul style="list-style-type: none">- વર્ગવ્યવહાર- મૂલ્યાંકન (બ્લુમ સહિત) અને આંકડાશાસ્ત્ર- શિક્ષણ અને ટેકનોલોજી- ક્રિયાત્મક સંશોધન	

૩. તાર્કિક અભિયોગ્યતા (Logical Reasoning) ૨૫

૪. ગુજરાતી ભાષાકીય પ્રાવીણ્ય (લેખન, વાંચન, કથન, શ્રવણ કૌશલ) ૩૦

- વ્યાકરણ (જોડણી, વિરોધી, સમાનાર્થી, શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ, વિરામચિહ્ન, અનેકાર્થી, પર્યાયી શબ્દો વગેરે)
- સંક્ષેપલેખન
- સારગ્રહણ
- ભૂલ શોધ
- સુધારણા
- શીર્ષક
- સારાંશ

૫. અંગ્રેજી ભાષાની જાણકારી (ધોરણ-૧૨ સુધી) ૩૦

- સામાન્ય વ્યાકરણ
- ભાષાંતર
- સ્પેલિંગ
- સુધારણા કરવી
- શબ્દરચના
- ચિત્ર આધારિત પ્રશ્નો

પ્રશ્નપત્ર-૨ ખાસ વિષયને લગતી પરીક્ષા

કુલ ગુણ- ૧૦૦

(અ) વિષયવસ્તુ (માધ્યમિક શિક્ષકો માટે ધો.૯-૧૦ અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષકો માટે ધો.૧૧-૧૨ના ગુજરાત રાજ્યના પાઠ્યપુસ્તકનો અભ્યાસક્રમ) ૮૦

(બ) વિષયવસ્તુ આધારિત પદ્ધતિના પ્રશ્નો ૨૦